

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Черкаської медичної академії

Голова Приймальної комісії

І. Я. Губенко

2019 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
З СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ**

вступників для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання на перший курс на основі ОКР «молодший спеціаліст» для здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю “Медсестринство”

Черкаси

2019

УКЛАДАЧІ :

Губенко І. Я.	Ректор Черкаської медичної академії, к.м.н., доцен академік Української академії наук, заслужений лікар України, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Білик Л. В.	відповідальний секретар приймальної комісії, декан медичного факультету Черкаської медичної академії, к.п.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Шапошнікова В.М.	в. о. завідувача кафедри фахових медичних та фармацевтичних дисциплін, к.м.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Бразалій Л.П.	голова циклової комісії фахових медсестринських дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач- методист

Програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фахових
медичних та фармацевтичних дисциплін, №7 від 06.02.19.

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченю радою
Черкаської медичної академії протокол №8 від 05.03.2019.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму фахового вступного випробування з основ медсестринства складено для осіб, які вступають на навчання до Черкаської медичної академії для здобуття ступеню бакалавра за спеціальністю 223 «Медсестринство» (першого рівня вищої освіти) на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спеціальностями «сестринська справа», «лікувальна справа», «акушерська справа».

Програму фахового випробування розроблено на основі чинної програми з основ медсестринства для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів І-ІІІ рівнів акредитації за спеціальністю 223 Медсестринство (МОЗ України, 2017).

У зв'язку з реформою охорони здоров'я в Україні та відповідно до «Концепції розвитку охорони здоров'я населення України», які спрямовані на реалізацію положень Конституції та законів України щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянину України та нових державних стандартів вищої медичної освіти, виникла необхідність підготувати кваліфікованих медичних сестер-бакалаврів, здатних провадити медсестринську практику на основі медсестринського процесу як на засадах сімейної медицини - загальної практики, так і у різних лікувально-профілактичних та медико-соціальних установах.

Пакет документів для вступного екзамену зі спеціальності 223 Медсестринство складено відповідно до галузевих стандартів вищої освіти та діючих навчальних планів. До тестових завдань включені питання з предметів «Основи медсестринства», «Медсестринство у внутрішній медицині», «Медсестринство в хірургії», «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство в акушерстві та гінекології», які дозволяють визначити професійну компетентність молодшого спеціаліста та його підготовленість до здобуття ступеню бакалавр медицини.

Вступні випробування проводяться у формі письмового тестування. Протягом 60 хвилин абітурієнту належить виконати 60 тестових завдань з п'ятьма фіксованими відповідями, де одна відповідь є правильною.

Відповіді на тестові завдання записуються вступником на листках тестування зі штампом академії. На листках тестування не допускаються будь-які умовні помітки, які б розкривали авторство роботи. Автор роботи вказується тільки на титульному листку.

У листі тестування абітурієнт вказує номер варіанту та відмічає правильну відповідь.

Оцінювання вступного екзамену зі спеціальності 223 Медсестринство, спупінь – бакалавр проводиться за 12-ти та 200 бальною шкалою.

АБІТУРІЕНТИ ПОВИННІ ЗНАТИ:

історію розвитку та становлення сестринської справи;

структурну лікувально-профілактичних закладів;

роль медичної сестри в системі охорони здоров'я;

права та обов'язки медсестри;

визначення санітарно-протиепідемічного режиму, його мету та засоби досягнення;

чинні накази МОЗ України;

види й методи дезінфекції та стерилізації;

основні потреби людини;

основні поняття та положення медсестринських моделей;

основи медсестринського процесу;

правила приймання та санітарного оброблення пацієнтів;

визначення лікувально-охоронного режиму, шляхи його забезпечення;

основні принципи лікувального харчування;

вимоги до особистої гігієни пацієнтів;

особливості спостереження за пацієнтами під час гарячки;

особливості спостереження та догляду за пацієнтами з порушенням функції органів дихання, кровообігу, травлення, сечовиділення;

особливості догляду за тяжкохворими та вмираючими;

методи найпростішої фізіотерапії;

правила зберігання та роздавання ліків;

правила виконання ін'єкцій;

особливості підготовки та проведення лабораторних, рентгенологічних та інших методів дослідження пацієнтів;

основні види медичної документації та правила їх оформлення;

основи медичної етики й деонтології;

основи санології.

АБІТУРІЄНТИ ПОВИННІ ВМІТИ:

проводити приймання та санітарне оброблення пацієнтів;

транспортувати і перекладати пацієнтів;

проводити дезінфекцію та стерилізацію інструментів та предметів догляду;

проводити передстерилізаційне оброблення;

забезпечити інфекційну безпеку пацієнта та медсестри;

годувати тяжкохворих;

вимірювати температуру тіла, частоту дихальних рухів, пульс, артеріальний тиск, добовий діурез;

здіснювати догляд за шкірою, очима, вухами, носом, ротовою порожниною у тяжкохворих;

промивати шлунок;

проводити очисну, сифонну, лікувальну клізми;

вводити газовивідну трубку;

проводити катетеризацію сечового міхура;

подавати судно та сечоприймач;

підмивати тяжкохворих;

здійснювати профілактику та лікування пролежнів;

виконувати постановку банок, гірчичників, компресів, грілки, міхура з льодом, п'явою;

застосовувати лікувальні засоби для зовнішнього, ентерального введення;

виконувати внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньовенні ін'єкції та краплинні вливання;

підготувати пацієнта та провести взяття матеріалу для лабораторного дослідження;

підготувати пацієнтів та брати участь у рентгенологічних та ендоскопічних дослідженнях;

надати першу медичну допомогу при невідкладних станах;

професійно спілкуватися;

давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, рухової активності, раціонального харчування, активного довголіття, планування сім'ї;

навчити пацієнта та членів його родини само- і взаємодогляду;

оформляти медичну документацію;

здійснювати та документувати медсестринський процес.

Розділ I. Основи медсестринства

1. Медсестринська етика та деонтологія. Мистецтво спілкування в медсестринстві. 2. Навчання в медсестринській справі. Медсестринська педагогіка. 3. Поняття про потреби, теорію і класифікацію потреб людини. Ієрархія потреб по Маслоу, її значення для медсестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб. 4. Охорона праці в галузі. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки. 5. Медична та медсестринська модель догляду. Ф. Найтінгейл — основоположниця медсестринської справи. 6. Модель поведінкової системи Д. Джонсон, адаптаційна модель К. Рой, модель дефіциту самодогляду Д. Орем, вдосконалена модель здоров'я М. Аллен. 7. Модель В. Хендерсон як основа медсестринського процесу для країн, що здійснюють реформу медсестринської освіти та практики. 8. Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст кожного етапу. Необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику. 9. Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта. Методи обстеження пацієнта: суб'єктивний, об'єктивний. 10. Другий етап медсестринського процесу: медсестринська діагностика. Формулювання проблем пацієнта. Різниця між проблемою пацієнта і медичним (лікарським) діагнозом. Класифікація проблем пацієнта. Формулювання медсестринського діагнозу, документування. 11. Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду. Складання індивідуального плану догляду за пацієнтом, його значення. Використання стандартних планів клінічного догляду за пацієнтом при написанні індивідуального плану. Погодження плану догляду з пацієнтом та членами його сім'ї. 12. Четвертий етап медсестринського процесу: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань. Типи медсестринських втручань: залежні, незалежні, взаємозалежні. Визначення об'єму медсестринських втручань, документування. 13. П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду. Аналіз причин отриманих результатів і формульовання висновків. Документація оцінювання в навчальній медсестринській історії хвороби. 14. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення. 15. Внутрішньолікарняна інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику. Фактори, що впливають на можливість інфікування. Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами. 16. Види, методи та режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах. 17. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів. Мийні розчини, приготування, критерії використання. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання. 18. Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів. 19. Дезінфекція і утилізація

одноразових медичних виробів. 20. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛінфекції в лікувально-профілактичних закладах: шляхи інфікування, загальні застережні заходи. 21. Обладнання і функції приймального відділення. Зміст діяльності медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару. 22. Дезінфекційні засоби при педикульозі. 23. Медична документація приймального відділення стаціонару. 24. Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта. 25. Біомеханіка тіла. Правильне положення тіла. 26. Запобігання травм у пацієнта 27. Вимоги до постільної білизни. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни. 28. Догляд за шкірою, природними складками. 29. Пролежні. Методики визначення ступеня ризику утворення пролежнів у пацієнта (використання шкал оцінювання ризику розвитку пролежнів за Braden та Norton). Фактори ризику розвитку пролежнів. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Медсестринські втручання при ризику розвитку пролежнів. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів. 30. Догляд за волоссям: миття голови, розчісування. 31. Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах. 32. Догляд за ротовою порожниною. 33. Догляд за очима. 34. Догляд за носом. 35. Догляд за вухами. 36. Складання порційної вимоги на харчування хворих та приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою. 37. Здійснення контролю за санітарним станом приліжкових столиків і холодильників, за асортиментом і терміном зберігання продуктів. 38. Годування тяжкохворих пацієнтів у ліжку (з ложки, напувальниці). Введення харчових сумішей через зонд. Годування пацієнта через гастростому, догляд за нею. Техніка проведення живильних клізм. Парентеральне годування. 39. Клінічні симптоми захворювання органів дихання. Можливі проблеми пацієнта: задишка, кашель, кровохаркання. Спостереження та догляд за пацієнтом. 40. Клінічні симптоми захворювань кровообігу. Можливі проблеми пацієнта: біль у серці, запаморочення, брадикардія, тахікардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом. 41 Клінічні симптоми при захворюваннях органів травного каналу. Можливі проблеми пацієнта: блювання, аспірація блювотних мас, метеоризм, закрепи тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом. 42. Клінічні симптоми при захворюваннях органів сечової системи. Можливі проблеми пацієнта: нетримання або затримка сечі, анурія, олігоурія, поліурія тощо. Спостереження та догляд за пацієнтом. 43. Стадії горя. Оцінювання реакції пацієнта на втрату і його здатність адаптуватися до неї. 44. Етико-деонтологічні особливості спілкування з інкурабельним (безнадійним) хворим, його сім'єю та близькими. Потреби сім'ї та близьких інкурабельного хворого. Психологічна допомога сім'ї та близьким інкурабельного хворого. Навчання їх елементам догляду і психологічної допомоги. 45. Необхідність психологічної підтримки медсестринського персоналу, що працює з інкурабельними. 46. Поняття про найпростішу фізіотерапію. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур. Показання та протипоказання до застосування тепла та холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика. 47

Водолікування. 48. Гірудотерапія. 50. Вимоги до зберігання лікарських засобів. 51. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика. 52. Особливості практичного застосування лікарських форм. 53. Виписування й отримування ліків в умовах лікувально-профілактичних установ. Правила зберігання, розміщення й обліку лікарських засобів у відділенні. Зберігання й облік препаратів списку А і Б. Правила роздачі лікарських засобів. 54. Характеристика основних методів лабораторного обстеження пацієнта, роль медичної сестри в проведенні діагностичних обстежень. 55. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження. 56. Лабораторне дослідження харкотиння: бактеріологічне, загальне. 57. Лабораторне дослідження калу, сечі. 58. Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів, роль медичної сестри. 59. Підготовка пацієнтів до рентгенологічного обстеження шлунка, жовчного міхура, кишок, нирок, сечового міхура. 60. Підготовка пацієнта до ендоскопічного обстеження: бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії, цистоскопії. 61. Підготовка пацієнта до ультразвукового обстеження. 62. Підготовка пацієнта до проведення пункций (абдомінальної, плевральної, люмбальної), догляд за пацієнтами після пункциї. 63. Визначення понять “здоров’я”, “суспільне здоров’я”. 64. Показники суспільного здоров’я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність. 65. Формування здорового способу життя — головний засіб профілактики захворювань. 66. Диспансеризація — активна форма медичного нагляду за станом здоров’я населення, роль у виявленні і ранній діагностиці захворювань. 67. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. 68. Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів. 69. Раціональне харчування — чинник профілактики захворювань. 70. Основні принципи загартовування. Характеристика основних засобів загартовування. Рекомендації щодо загартовування здорової людини. 71. Особливості здоров’я дорослого населення залежно від сімейного стану. Соціально-психологічні проблеми сім’ї, проблеми розлучення. Роль сім’ї у формуванні здоров’я дітей. Визначення поняття геронтологія, герогігіена, геріатрія. Проблеми людей похилого віку. Основні умови активного довголіття.

Розділ II. Медсестринство у внутрішній медицині

1. Основні прояви захворювань органів дихання. 2. Поняття про хронічні неспецифічні захворювання легень (ХНЗЛ): бронхіт, бронхеоктатична хвороба. 3. Бронхіальна астма. 4. Пневмонія. 5. Професійні інтоксикації. Променева хвороба. 6. Онкопатологія органів дихання. 7. Туберкульоз легень
8. Основні ознаки захворювань серцево-судинної системи. 9. Артеріальна гіпертензія. 10. Атеросклероз. 11. Ішемічна хвороба серця.. 12. Медсестринський процес при гострому інфаркті міокарда. Перша допомога.
13. Вади серця. Класифікація.. 14. Міокардит, ендокардит, перикардит (різної етіології). 15. Гостра серцева недостатність. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). 16. Основні симптоми захворювань шлунка.

Гострий гастрит. 17. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. 18. Рак шлунка. Медсестринський процес. Профілактика. 19. Хронічний гепатит. Етіологія, класифікація. 20. Невідкладна допомога при гострих станах (шлунково-стравохідній кровотечі, печінковій недостатності, жовчній коліці). 21. Хронічний панкреатит. Медсестринський процес при хронічному панкреатиті. Профілактика хронічного панкреатиту. 22. Хронічний ентерит. Хронічний коліт. 23. Основні симптоми та синдроми захворювань нирок та сечовивідних шляхів. Методи діагностики. 24. Гломерулонефрит гострий та хронічний. 25. Піелонефрит гострий та хронічний.. 26. Нирковокам'яна хвороба. 27. Хронічна хвороба нирок. 28. Ревматична хвороба. 29. Медсестринський процес при захворюваннях сполучної тканини (ревматоїдному артриті, деформівному остеоартрозі, системному червоному вовчаку, системній склеродермії, дерматоміозиті та ін.). 30. Поняття про алергію та алергійні реакції. Загальна характеристика екзо- та ендоалергенів. Поняття про імунологічні механізми розвитку алергійних реакцій. 31. Дифузне тиреотоксичне воло. Ендемічне воло. Гіпотиреоз. Мікседема. 32. Цукровий діабет. 33. Ожиріння.

Розділ III. Медсестринство в хірургії

1. Основні завдання хірургічної служби в Україні. Охорона праці в галузі 2. Обстеження пацієнта медичною сестрою 3. Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри 4. Гемостаз 5. Тактика медичної сестри при гемо трансфузіях 6. Знеболювання в діяльності медичної сестри 7. Неоперативна та оперативна хірургічна техніка 8. Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань 9. Догляд за хворими в передопераційний період. 10. Догляд за хворими в післяопераційний період 11. Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими 12. Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими 13. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією 14. Догляд за онкологічними хворими 15. Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці 16. Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови 17. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї 18. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки 19. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини 20. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки 21. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статової системи 22. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза 23. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок.

Розділ IV. Медсестринство в педіатрії

1. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею 2. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею 3. Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших

однорічного віку 4. Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування 5. Хвороби новонароджених пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених 6. Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції 7. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення 8. Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози 9. Захворювання органів дихання 10. Захворювання сечової системи 11. Захворювання серцево-судинної системи 12. Захворювання системи крові 13. Захворювання ендокринної системи 14. Туберкульоз у дітей 15. Дифтерія. Менінгококова інфекція 16. Кір. Краснуха 17. Вітряна віспа. Скарлатина. 18. Паротитна інфекція 19. Кишкові інфекції 20. Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД.

Розділ V. Медсестринство в акушерстві

1. Організація акушерської допомоги в Україні. Охорона праці в галузі 2. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах 3. Фізіологія вагітності 4. Діагностика вагітності 5. Пологи 6. Фізіологічний післяпологовий період 7. Багатоплідна вагітність 8. Гестоз вагітних 9. Кровотечі під час вагітності та пологів 10. Вузькі тази. Неправильні положення плода 11. Тазові передлежання плода 12. Патологія полового діяльності.

Розділ VI. Медсестринство в гінекології

1. Організація гінекологічної допомоги в Україні. Основи законодавства України про охорону здоров'я жінки. Медична етика та деонтологія в гінекології. Охорона праці в галузі 2. Методика обстеження гінекологічних хворих: основні та додаткові методи обстеження гінекологічних хворих 3. Специфічні та неспецифічні запальні захворювання жіночих статевих органів: запалення зовнішніх статевих органів, запалення внутрішніх статевих органів (клініка, лікування, ускладнення, профілактика) 4. Безпліддя. Основи сексології 5. Доброякісні пухлини: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, лікування, ускладнення, профілактика 6. Злоякісні пухлини: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, лікування, ускладнення, профілактика 7. Циклічні та ациклічні розлади менструальної функції: етіопатогенез, класифікація, лікування, невідкладна допомога 8. Неправильні положення та аномалії розвитку жіночих статевих органів: класифікація, причини, клініка, лікування, профілактика 9. Невідкладна допомога в гінекології 10. Консервативні методи лікування гінекологічних хворих. Передопераційна підготовка та післяопераційний догляд за гінекологічними хворими.

Критерії оцінювання і порядок оцінювання підготовленості навчальних досягнень абітурієнтів, які складають вступні випробування до Черкаської медичної академії

1. Вступні випробування проводять у формі фахового випробування шляхом складання письмового тестового іспиту.
2. Кожен екзаменаційний білет письмового тестового іспиту включає 60 тестів з певного конкурсного предмету. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою від 100 до 200.
3. Кожне тестове завдання екзаменаційного білету письмового тестового іспиту оцінюється так:
 - 1 бал – правильна відповідь на поставлене питання;
 - 0 балів – відповідь неправильна, відсутня або вибрано більше ніж одну відповідь.
4. Вважається, що абітурієнт успішно склав іспит, якщо він дав 15 і більше правильних відповідей відповідно до Шкали оцінювання, а кількість набраних балів становить, відповідно 120 і більше.

**Шкала оцінювання для фахового випробування
зі спеціальності Медсестринство ступеню бакалавр**

Загальна сума балів:	Оцінка за 12-ти та 200 бальною шкалою
60	12 – 200
55-59	11 – 190
50-54	10 – 180
45-49	9 - 170
38-44	8 – 160
33-37	7 - 150
27-32	6 - 140
21-26	5 - 130
15-20	4 - 120
11-14	3 - 110
5-10	2 - 100
0-4	1 - 100

